

Oliwia Glombek

Maja Mikołajczak

Konrad Latkowski

Zofia Biegańska

Laura Łukaszczyk

Politechnika Śląska, Wydział Organizacji i Zarządzania w Zabrze

UPOLITYCZNIE NIE STACJI TELEWIZYJNYCH W POLSCE: ANALIZA PRZEKAZÓW INFORMACYJNYCH Z 13 GRUDNIA 2024 ROKU

Streszczenie (abstrakt): W artykule została przedstawiona analiza pięciu głównych stacji telewizyjnych: Polsat, TVN, Republika, TVP1 oraz Trwam. Zostały przeanalizowane i scharakteryzowane na bazie wydań głównych wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 roku w kontekście ich upolitycznienia. Analiza jest oparta na pierwszych dziesięciu minutach. Dzień 13 grudnia to dzień szczególnie dla Polaków, ponieważ 13 grudnia 1981 roku w Polsce wprowadzono stan wojenny¹, dlatego również zwracaliśmy uwagę, która stacja przypomni o tej szczególnej rocznicy w pierwszych dziesięciu minutach.

Słowa kluczowe: upolitycznienie, wiadomości tv, stacje telewizyjne

POLITICIZATION OF TV STATIONS IN POLAND: ANALYSIS OF NEWS TRANSMISSIONS FROM DECEMBER 13, 2024

Abstract: The article presents an analysis of five major television stations: Polsat, TVN, Republika, TVP1, and Trwam. The analysis is based on the main news broadcasts from December 13, 2024, and focuses on their potential political bias. The study examines and characterizes the content of the first ten minutes of each broadcast. December 13 holds special significance for Poles, as it marks the anniversary of the imposition of martial law in Poland in 1981. For this reason, particular attention was also paid to which station acknowledged this important anniversary within the first ten minutes of their broadcast.

Keywords: politicization, TV news, television stations

Wstęp

Media odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu poglądów i informowaniu społeczeństwa o różnych wydarzeniach ze świata. Telewizja, z której większość społeczeństwa czerpie informacje, powinna być rzetelna, neutralna i wolna od wpływów politycznych. Ale czy tak jest naprawdę?

¹ Stan wojenny – w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku wprowadzono w Polsce stan wojenny, którego celem była likwidacja struktur opozycji demokratycznej w PRL-u i obrona reżimu komunistycznego.

W tym artykule postaramy się wykazać upolitycznienie głównych stacji telewizyjnych w Polsce, takich jak Polsat, TVN, TV Republika, TVP i TV Trwam, analizując pierwsze 10 minut wydań wiadomości każdej z nich. Przeanalizujemy, jakie tematy są najbardziej istotne dla danej stacji telewizyjnej oraz w jaki sposób wykorzystują mechanizmy narracyjne, by potencjalnie manipulować odbiorcami.

Dodatkowo sprawdziliśmy, czy i w jaki sposób dane stacje telewizyjne wspominają o ważnych rocznicach historycznych, takich jak rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. To wydarzenie, mające ogromne znaczenie dla współczesnej historii kraju, jest istotnym punktem odniesienia, pozwalającym ocenić priorytety poszczególnych mediów w kontekście przekazu informacyjnego i politycznego.

Polsat Wydarzenia – 18:50

Polsat, uruchomiony 5 grudnia 1992 roku, jest pierwszym polskim komercyjnym kanałem telewizyjnym, który uzyskał koncesję na nadawanie ogólnopolskie. Jako pionier prywatnej telewizji w Polsce szybko zyskał popularność, oferując alternatywę dla państwowej telewizji. Z biegiem lat Polsat stał się jednym z liderów na rynku medialnym, a według danych z kwietnia 2021 roku zajmuje trzecie miejsce pod względem oglądalności w Polsce, z udziałem w rynku na poziomie 8,14%². Stacja zyskała uznanie widzów dzięki różnorodnej ofercie programowej, która łączy rozrywkę, sport, seriale i programy informacyjne

Wydarzenia Polsatu, główny program informacyjny stacji, rozpoczynają się od słów: „Wydarzenia, najbardziej wiarygodny program informacyjny w Polsce”, co jest odzwierciedleniem ich dążenia do rzetelności i obiektywizmu. Program od lat cieszy się dużym zaufaniem widzów, którzy oczekują wiarygodnych i kompleksowych informacji o wydarzeniach krajowych i międzynarodowych. Wyróżnia się wyważonym podejściem do prezentowanych tematów, co przyciąga szerokie grono odbiorców. Przykładem tego jest główne wydanie *Wydarzeń* z 13 grudnia 2024 roku poprowadzone przez Igora Sokołowskiego³, które wyróżniało się zróżnicowanym doбором tematów i stosunkowo wyważonym sposobem ich prezentacji⁴. W ciągu pierwszych dziesięciu minut programu poruszono cztery kluczowe wątki: podsumowanie roku rządów Donalda Tuska⁵, sytuację na Uniwersytecie Szczecińskim, wyrok na byłego ministra zdrowia Adama Niedzielskiego⁶ oraz protesty ekologiczne w Warszawie.

² M. Kurdupski, TVP1 liderem w 2021 roku w 4+, TVN na czele w 16-49. *Spada średni czas jaki spędzamy przed telewizorami*, https://www.wirtualnemedial.pl/artykul/ogladalnosc-telewizji-2021-tvp1-tvn-liderzy-opinie_1 [dostęp: 05.01.2025].

³ Igor Sokołowski – polski dziennikarz i prezenter telewizyjny. Pracował w TVN24, TVP Info, a obecnie związany jest z Polsat News.

⁴ Badania CBOS, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_070_19.PDF [dostęp: 05.01.2025].

⁵ Donald Tusk – polski polityk, obecny premier Polski (od 2023 roku), lider Platformy Obywatelskiej, były przewodniczący Rady Europejskiej (2014-2019) i premier Polski w latach 2007-2014.

⁶ Adam Niedzielski – polski ekonomista, urzędnik państwowy, minister zdrowia w latach 2020-2023, wcześniej związany m.in. z Narodowym Funduszem Zdrowia, gdzie pełnił funkcję prezesa.

Pierwszy temat – Rocznica rządów Donalda Tuska

Minął rok od zaprzysiężenia rządu Donalda Tuska – rok pełen wyzwań, ambicji, ale także nieuniknionych napięć w ramach koalicji. Temat ten został podjęty w materiale przygotowanym przez reportera Cypriana Jopka⁷ dla Polsatu. Program okazał się ciekawą próbą podsumowania dotychczasowych działań rządu z uwzględnieniem perspektyw różnych stron sceny politycznej⁸. W reportażu szczególną uwagę zwrócono na zróżnicowane opinie na temat pierwszego roku rządów Tuska, poczynając od komentarzy członków jego rządu, poprzez krytykę ze strony opozycji, aż po trudności wynikające z wewnętrznej dynamiki koalicji. Materiał rozpoczęto od wypowiedzi członków gabinetu Tuska, którzy podkreślali, jak trudne było przejście sterów po ośmiu latach rządów Prawa i Sprawiedliwości. Wicepremier Polski oraz minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski⁹ stwierdził, że naprawianie kraju wymaga czasu, po 8 latach rządów w Polsce, które odbierały prawa kobietom, niszczyły wymiar sprawiedliwości czy upolityczniły media. Mariusz Witczak¹⁰ z Platformy Obywatelskiej zwrócił uwagę, że ostateczną ocenę rządów można będzie sformułować dopiero za 3 lata, gdy będą podsumowywać kadencję. Miłosz Motyka¹¹ z Polskiego Stronnictwa Ludowego dodał, że rok to zbyt krótki czas na dokonanie przełomowych zmian, a wiele obietnic wciąż czeka na realizację.

Polsat w swoim materiale oddał także głos opozycji, która nie szczędziła krytyki. Prawo i Sprawiedliwość zarzuciło rządowi Tuska rekordowe zadłużenie, galopującą inflację oraz chaos w służbie zdrowia. Wypowiedzi przedstawicieli PiS były przepełnione retoryką, która miała wskazać, że miniony rok był rokiem stagnacji i niespełnionych obietnic. Do zarzutów wobec rządu zaliczono brak realizacji kluczowych punktów programu, takich jak legalizacja związków partnerskich, obniżenie składki zdrowotnej czy wprowadzenie tzw. „kredytu 0%”. Wewnętrzne napięcia w koalicji były także podkreślane przez polityków PiS jako przeszkoda w skutecznym rządzeniu.

Interesujący element materiału Polsatu stanowiła próba ukazania wewnętrznej dynamiki koalicji rządzącej. Lewica podkreślała, że choć współpraca w ramach rządu bywa trudna, to udało się zbudować koalicję, która mimo różnic programowych potrafi współpracować. Trzecia Droga natomiast wskazywała na potrzebę większej konsekwencji i skuteczności w realizacji programowych założeń, zaznaczając, że niektóre kwestie mogłyby zostać szybciej wdrożone, gdyby nie konieczność kompromisów wewnątrz koalicji.

⁷ Cyprian Jopek – polski dziennikarz i reporter, związanym z redakcją „Wydarzeń” w telewizji Polsat.

⁸ Pierwszy temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 r., https://www.polsatnews.pl/wideo-program/wydarzenia-1850-13122024_6843007/ [dostęp 13.12.2024].

⁹ Krzysztof Kamil Gawkowski – polski polityk, działacz samorządowy i pisarz, doktor nauk humanistycznych, poseł na Sejm IX i X kadencji, przewodniczący KKP Lewicy, wiceprzewodniczący SLD i Nowej Lewicy, wiceprezes Rady Ministrów i minister cyfryzacji w trzecim rządzie Donalda Tuska.

¹⁰ Mariusz Sebastian Witczak – polski polityk i nauczyciel akademicki, senator VI i VII kadencji, poseł na Sejm VII, VIII, IX i X kadencji.

¹¹ Miłosz Maksymilian Motyka – polski polityk, w latach 2017-2023 przewodniczący Forum Młodych Ludowców, od 2023 podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

Materiał zakończono omówieniem sondażu, który pokazał, że opinie Polaków na temat rządu Donalda Tuska są mocno podzielone. 39,4% badanych uważa, że za rządów Mateusza Morawieckiego żyło się lepiej niż obecnie, podczas gdy 30,2% stwierdziło, że sytuacja poprawiła się po objęciu władzy przez Tuska. Rocznicą rządu stała się również okazją do zapytania Polaków o ocenę działań gabinetu. Wyniki wskazują na zróżnicowane odczucia: 5,7% badanych ocenia rządy „zdecydowanie pozytywnie”, 33,9% „raczej pozytywnie”, podczas gdy negatywną ocenę wystawiło łącznie 51,4% respondentów¹².

Analizując materiał Polsatu, można dojść do wniosku, że stacja wykazała się rzetelnością i dążeniem do apolityczności. Oddano głos wszystkim stronom, a reportaż nie zawierał skrajnych ocen czy emocjonalnego języka. W kontekście polaryzacji w polskich mediach takie podejście zasługuje na uznanie, pokazując, że możliwe jest tworzenie przestrzeni dla wielości opinii, co powinno być fundamentem w pracy dziennikarskiej.

Drugi temat – Kontrowersje wokół ochrony sygnalistów

W reportażu przygotowanym przez Mirę Skórkę¹³ przedstawiono sytuację Gabrieli Fostiak, przewodniczącej związku zawodowego na Uniwersytecie Szczecińskim, która zgłosiła nieprawidłowości dotyczące funkcjonowania uczelni. Zdarzenie to wywołało burzę medialną i polityczną, zwłaszcza po ujawnieniu przez ministra nauki Dariusza Wieczorka¹⁴ jej danych, mimo prośby o anonimowość¹⁵.

Gabriela Fostiak w swoim liście do ministra nauki zwróciła uwagę na liczne problemy na Uniwersytecie Szczecińskim. Wskazała między innymi kryzys finansowy uczelni, uniwersytet odnotował deficyt w wysokości ponad 24 milionów złotych, podejrzenia dotyczące obsadzania stanowisk bez wymaganych procedur konkursowych czy nadmierne wynagrodzenia, pensja rektora uczelni miała wynosić ponad 34 tysiące złotych miesięcznie, co w zestawieniu z sytuacją finansową budziło kontrowersje.

Fostiak, świadoma delikatności zgłaszanych problemów, w swoim liście zaapelowała o zachowanie anonimowości. Jednak minister Dariusz Wieczorek zdecydował się przekazać pismo rektorowi uczelni, ujawniając dane przewodniczącej związku zawodowego. W opinii ministra Fostiak nie mogła być traktowana jako sygnalistka, ponieważ nie była osobą prywatną. Minister mówi o tym, że przepisy dotyczące ochrony sygnalistów nie obowiązują, choć ustawa weszła w życie pod koniec września¹⁶.

Minister Wieczorek uzasadnił swoją decyzję twierdzeniem, że przewodnicząca związku zawodowego „nie powinna słać donosów”. Jego postawa spotkała się jednak

¹² Tamże.

¹³ Mira Skórka – polska dziennikarka i reporterka, związana z Polsatem.

¹⁴ Dariusz Krzysztof Wieczorek – polski polityk, samorządowiec, inżynier elektryk i działacz turystyczny, wiceprezydent Szczecina (1998-2001), poseł na Sejm IX i X kadencji (od 2019), wiceprzewodniczący Nowej Lewicy (od 2021), minister nauki w trzecim rządzie Donalda Tuska (od 2023).

¹⁵ Drugi temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 r., https://www.polsatnews.pl/wideo-program/wydarzenia-1850-13122024_6843007/ [dostęp: 13.12.24].

¹⁶ Ustawa o sygnalistach, <https://www.infor.pl/prawo/sygnalisty/6690858,ustawa-o-sygnalistach-wchodzi-w-zycie-25-wrzesnia-2024-roku-od-czego.html> [dostęp: 05.01.2025].

z ostrą krytyką i wywołała lawinę negatywnych komentarzy. Lewica zaapelowała o wyjaśnienia i wskazała na konieczność ochrony osób zgłaszających nieprawidłowości w instytucjach publicznych. Błażej Mączyński zadał pytanie, dlaczego związki zawodowe miałyby nie móc pełnić funkcji sygnalistów. W podobnym tonie wypowiedział się Grzegorz Makowski, który wskazał, że z punktu widzenia teorii i prawa Fostiak spełniała definicję sygnalistki, niezależnie od stanowiska ministra. Sieć obywatelska złożyła zawiadomienie o możliwym popełnieniu przestępstwa przez ministra.

Decyzja ministra nauki o ujawnieniu danych Fostiak została powszechnie uznana za kontrowersyjną. Zarzucano mu brak zrozumienia roli sygnalistów w systemie demokratycznym oraz niewystarczające działania na rzecz ochrony osób zgłaszających nadużycia. Przypadek Gabrieli Fostiak uwypukla problemy związane z ochroną sygnalistów w Polsce oraz brak jednoznacznych regulacji w tej kwestii. Choć minister Dariusz Wiczorek twierdził, że działał zgodnie z prawem, jego decyzja naruszyła zaufanie publiczne i uwiarygodniła konieczność wprowadzenia skutecznych mechanizmów ochronnych. Sprawa ta jest również przykładem wyzwań, przed jakimi stoją osoby zgłaszające nieprawidłowości w instytucjach publicznych oraz pokazuje, jak kluczowa jest ich ochrona w demokratycznym państwie prawa¹⁷.

Trzeci temat – Wyrok na Adama Niedzielskiego

Trzeci temat dotyczył wyroku skazującego byłego ministra zdrowia Adama Niedzielskiego na trzy miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata. Sprawa miała związek z ujawnieniem przez Niedzielskiego danych lekarza, który skrytykował zmiany w przepisach dotyczących wystawiania recept¹⁸.

W sierpniu 2023 roku były minister zdrowia opublikował na platformie X¹⁹ (dawniej Twitter) informację, że lekarz wypisał receptę na leki dla siebie. Niedzielski ujawnił dane lekarza z miejskiego szpitala w Poznaniu, co wywołało falę krytyki. Prokuratura zarzuciła mu, że działał na szkodę interesu prywatnego pokrzywdzonego, ujawniając dane pozyskane z Systemu Informacji Medycznej²⁰.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy uznał go winnym i skazał na trzy miesiące więzienia w zawieszeniu na dwa lata. Niedzielski musi również zapłacić 5 tys. zł zadośćuczynienia i pokryć koszty sądowe. Wyrok nie jest prawomocny.

Polsat podkreślił, że wyrok jest nieprawomocny, ale w materiale zabrakło głosów ekspertów broniących Niedzielskiego, co mogło wzmocnić krytyczny wydźwięk reportażu.

¹⁷ Minister Wiczorek ujawnił dane sygnalistki, <https://wiadomosci.wp.pl/minister-wiczorek-ujawnil-dane-sygnalistki-zaufalam-teraz-jestem-szykanowana-7101726195264160a> [dostęp: 06.01.2025].

¹⁸ Trzeci temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 r., https://www.polsatnews.pl/wideo-program/wydarzenia-1850-13122024_6843007/ [dostęp: 13.12.2024].

¹⁹ Post Niedzielskiego na X <https://new.proto.pl/wp-content/uploads/2024/05/aniedzielski-tweet-1.png>. [dostęp: 13.12.2024].

²⁰ Adam Niedzielski stanął przed sądem. Zapadł wyrok, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-12-13/adam-niedzielski-stanal-przed-sadem-jest-decyzja/> [dostęp: 06.01.2025].

Czwarty temat – Blokada aktywistów Ostatniego Pokolenia

Ostatni temat poruszony w pierwszych dziesięciu minutach Wydarzeń dotyczył działań aktywistów klimatycznych z organizacji Ostatnie Pokolenie²¹. Protestujący 12 grudnia 2024 roku zablokowali jedną z głównych arterii komunikacyjnych Warszawy – Wisłostradę na wysokości mostu Gdańskiego, co ponownie wzbudziło kontrowersje wśród mieszkańców stolicy.

Protest rozpoczął się chwilę po godzinie 17:00. Jak relacjonował jeden z uczestników, demonstracja była znacznie większa niż zwykle – zamiast kilku osób zgromadziło się około 55 aktywistów. Głównym celem akcji było zwrócenie uwagi na katastrofalny stan środowiska i podkreślenie konieczności natychmiastowego działania na rzecz ochrony planety. Policja zareagowała szybko, usuwając uczestników z ulicy i przywracając ruch na Wiślostradzie. Kilkadziesiąt osób zostało spisanych, a na wielu protestujących nałożono mandaty²².

12 grudnia 2024 roku doszło do niecodziennego zdarzenia – Marianna Schreiber²³, influencerka i postać znana z mediów społecznościowych, wtargnęła do lokalu w centrum Warszawy, gdzie spotykali się aktywiści Ostatniego Pokolenia. Kobieta zaatakowała jednego z działaczy przy użyciu gaśnicy. Wkrótce po tym incydencie Schreiber skomentowała swoje działania na platformie X (dawniej Twitter)²⁴.

Działania Ostatniego Pokolenia, jak i reakcja Marianny Schreiber, podzieliły społeczeństwo. Jedna grupa popierała aktywistów, widząc w ich protestach wyraz desperacji w obliczu coraz poważniejszych zagrożeń klimatycznych. Druga grupa krytykowała metody aktywistów za utrudnianie życia codziennego mieszkańców Warszawy, zwłaszcza w godzinach szczytu. Podobnie działania Schreiber wywołały skrajne emocje – jedni chwalili jej zdecydowaną reakcję, inni uznali to za skandaliczne przekroczenie granic.

Wobec działaczy Ostatniego Pokolenia toczy się obecnie kilka postępowań prokuratorskich. Rzecznik Prokuratury Okręgowej w Warszawie, Piotr Antoni Skiba, poinformował, że wielu protestujących ma status podejrzanych lub pokrzywdzonych. Kwestia dalszych kroków prawnych pozostaje otwarta i zależy od rozwoju sytuacji.

Protesty ekologiczne, takie jak blokady dróg czy inne formy radykalnych działań, są często efektem frustracji wywołanej brakiem odpowiedzi na apel o natychmiastowe działania na rzecz ochrony środowiska. Z jednej strony wyrażają szczytne idee i walkę o lepszą przyszłość, z drugiej jednak stawiają pytanie o granice między skutecznością a zakłócaniem życia publicznego.

²¹ Ostatnie Pokolenie – grupa aktywistów ekologicznych stosujących formy nieposłuszeństwa obywatelskiego na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi.

²² Czwarty temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 r., https://www.polsatnews.pl/wideo-program/wydarzenia-1850-13122024_6843007/ [dostęp: 13.12.2024].

²³ Marianna Schreiber to polska modelka, influencerka i aktywistka. Zdobyła popularność po występie w programie „Top Model”, założycielka partii Mam Dość 2023, żona Łukasza Schreibera.

²⁴ Wpis Marianny Schreiber na platformie X, <https://x.com/MSchreiberM/status/1867218830399033822> [dostęp: 05.01.2025].

Sprawa blokady Wisłostrady i wtargnięcia Marianny Schreiber przypomina, jak złożone i emocjonalne są kwestie klimatyczne oraz jak różnorodne są reakcje społeczeństwa na tego rodzaju wydarzenia.

Podsumowanie „Wydarzeń” Polsatu

Główne wydanie wiadomości Polsatu z 13 grudnia 2024 roku, emitowane o godzinie 18:50, wyróżniało się neutralnym i wyważonym podejściem do przedstawiania bieżących wydarzeń. W ciągu pierwszych dziesięciu minut poruszono cztery kluczowe tematy: pierwszy rok rządów Donalda Tuska, kontrowersje dotyczące ochrony sygnalistów, wyrok na Adama Niedzielskiego oraz protesty ekologiczne w Warszawie.

Dobór tematów wskazuje na skupienie się Polsatu na bieżących problemach społeczno-politycznych, przy jednoczesnym unikaniu wyraźnych ocen. W każdym z omawianych wątków stacja starała się uwzględnić różne punkty widzenia, co sprzyjało utrzymaniu wizerunku medium neutralnego. Szczególnie widoczne było to w analizie rządów Donalda Tuska, gdzie zaprezentowano zarówno sukcesy, jak i niespełnione obietnice, a także opinie krytyków i zwolenników obecnej władzy.

W relacjach dotyczących Uniwersytetu Szczecińskiego oraz protestów ekologicznych widoczna była dbałość o rzetelność – przedstawiono różne perspektywy, unikając nadmiernego emocjonalizmu czy sensacyjnego tonu. W przypadku wyroku na Adamie Niedzielskim materiał koncentrował się na aspektach prawnych i politycznych konsekwencjach, choć zabrakło pełnej równowagi w prezentacji stanowisk.

Brak odniesienia do rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w pierwszych dziesięciu minutach programu podkreśla świadomy wybór redakcyjny, polegający na priorytetyzacji aktualnych tematów. Choć kwestia ta została omówiona później, jej pominięcie w analizowanym czasie może być odbierane jako niedopatrzenie w kontekście historycznej roli mediów.

Wydanie to potwierdza, że Polsat konsekwentnie dąży do prezentowania materiałów w sposób merytoryczny i do unikania jednostronnych narracji. Mimo pewnych braków, analiza wskazuje, że stacja pozostaje jednym z bardziej obiektywnych graczy na polskim rynku medialnym.

Fakty TVN – 19:00

TVN to jedna z czołowych polskich stacji telewizyjnych, która rozpoczęła nadawanie 3 października 1997 roku o godzinie 19:00. Przez lata była częścią różnych grup medialnych: od ITI, przez Scripps Networks Interactive (2015-2018), Discovery (2018-2022), aż po obecnego właściciela, Warner Bros. Discovery. W strukturach TVN S.A. przez długi czas brakowało funkcji prezesa – dopiero 22 października 2024 roku stanowisko Dyrektora Generalnego (CEO) objęła Katarzyna Kieli, zastępując Piotra Koryckiego.

Stacja od lat budzi kontrowersje, zwłaszcza w kontekście zarzutów o upolitycznienie i stronniczość. Krytycy wskazują na jej rzekome faworyzowanie opozycji wobec rządzącej partii Prawo i Sprawiedliwość (PiS) oraz tendencyjne przedstawianie działań obozu wła-

dzy. TVN stał się symbolem podziałów medialnych w Polsce, co szczególnie uwidacznia się w konflikcie między mediami prywatnymi a rządem.

Analiza programu informacyjnego „Fakty” z 13 grudnia 2024 roku dostarcza interesujących wniosków na temat doboru tematów i sposobu ich prezentacji. W ciągu pierwszych dziesięciu minut wydania aż cztery minuty poświęcono na podsumowanie roku rządów Donalda Tuska, trzy minuty na temat wyroku Adama Niedzielskiego, polityka PiS, niecałe 30 sekund na wprowadzeniu do historii dziewczynki oddanej do okna życia (wątku w pierwszych dziesięciu minutach nie rozwinęto). Kolejne trzy minuty dotyczyły tragicznej śmierci rodziny w pożarze w Idalinie, a ostatnie sekundy tego segmentu poświęcono sprawie Marcina Romanowskiego, również polityka PiS. Podsumowując, około 70% odnosi się do informacji o obecnym rządzie oraz krytyki opozycji, a reszta materiału opowiada o wydarzeniach niezwiązanych z polityką.

Zaskakującym elementem był brak jakiejkolwiek wzmianki w ciągu tych pierwszych dziesięciu minut o rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce, jednego z kluczowych wydarzeń w historii współczesnej Polski. Analiza wydania „Faktów” w tym kontekście podkreśla, jak selekcja i hierarchizacja tematów może wpływać na odbiór programu i postrzeganie stacji.

Pierwszy temat – Rok rządów Donalda Tuska

Na wiadomości zaprasza Diana Rudnik²⁵, która rozpoczyna program od zdania: „Mija rok od formalnej zmiany sterów władzy”²⁶. Minął rok od objęcia władzy przez Koalicję 15 października i zapytano polityków rządu, co udało im się dotychczas zmienić. Materiał przygotowała Arleta Zalewska.

Materiał rozpoczęto pytaniem skierowanym do członków rządu o to, co udało się osiągnąć przez pierwszy rok kadencji. Wypowiedzi udzielili przedstawiciele czterech partii koalicyjnych:

1. Paulina Hennig-Kloska (Minister Klimatu, Polska 2050) podkreśliła, że był to rok „sprzątania po poprzednikach”²⁷ i realizacji marzeń oraz obietnic wyborczych.
2. Barbara Nowacka (Minister Edukacji Narodowej, Koalicja Obywatelska) mówiła o poprawie sytuacji w edukacji. Wskazała, że nauczyciele zarabiają więcej, a szkoły są lepiej dofinansowane.
3. Marcin Kierwiński (Pełnomocnik Odbudowy Kraju, Koalicja Obywatelska) zaznaczył, że mimo trudności wynikających ze skali „gigantycznych zniszczeń”²⁸ pozostawionych przez poprzednią władzę, był to dobry rok.

²⁵ Diana Rudnik – polska dziennikarka, w latach 1992-2002 i 2006-2016 dziennikarka Telewizji Polskiej, od 2016 dziennikarka TVN.

²⁶ Pierwszy temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024 r., <https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/rowny-rok-rzadu-donald-tuska-zapytalismy-ministrow-jak-sami-oceniaja-swoja-prace-st8221664> [dostęp: 13.12.2024].

²⁷ Tamże.

²⁸ Tamże.

4. Radosław Sikorski (Minister Spraw Zagranicznych, PO) mówił o sukcesach w polityce zagranicznej, która „wyszła z głębokiej defensywy”²⁹ po poprzednich rządach.

Trzech z czterech ministrów wyrażając swoją opinie krytykuje opozycję.

Dodatkowo zauważono brak wspólnej konferencji liderów wszystkich czterech partii koalicyjnych.

Następnie wyemitowano fragment spotu, przygotowanego przez kancelarię premiera³⁰, w których przedstawione zostały wprowadzone zmiany przez koalicję:

1. Bezpłatny program in vitro, który ma na celu wspieranie rodzin.
2. Rozszerzenie programu 800+ i wprowadzenie tzw. „Babciowego” – dofinansowania dla rodziców najmłodszych dzieci w wysokości 1500 zł.

Oprócz tego Arleta Zalewska przedstawia takie pozytywy jak:

3. Odblokowanie unijnych pieniędzy z KPO³¹,
4. Podwyżki dla nauczycieli,
5. Obniżka składki zdrowotnej, która została zrealizowana w minimalnej wersji.

W tle tych pozytywnych informacji pojawił się fragment exposé³² Donalda Tuska³³: „Cała Polska zna te konkrety, a Polska będzie nas z tego rozliczać. Nie boję się tego” – słowa te miały nawiązywać do odpowiedzialności za realizację obietnic.

Są również pokazane niezrealizowane obietnice, takie jak:

71. Pełna reforma składki zdrowotnej,
72. Prawo aborcyjne,
73. Związki partnerskie,
74. Program mieszkaniowy,
75. Ustawy wiatrakowe,
76. Reforma wymiaru sprawiedliwości,
77. Rozliczenie poprzedniej władzy,
78. Zniesienie limitów na leczenie na NFZ.

Obietnice były znacznie liczniejsze niż osiem, a miały zostać zrealizowane nie w ciągu roku, lecz w pierwszych 100 dniach rządu³⁴, których termin minął 22 marca 2024 roku.

²⁹ Tamże.

³⁰ Film przygotowany przez kancelarię premiera, podsumowujący rok rządów koalicji, <https://www.facebook.com/watch/?v=2028378830947471> [dostęp: 03.01.2025].

³¹ KPO – Krajowy Plan Odbudowy, czyli polski program reform i inwestycji będący częścią unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, który stanowi główny element Next GenerationEU. Plan ma pomóc Polsce w łagodzeniu społecznych i gospodarczych skutków pandemii COVID-19, <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-odbudowy-i-zwiekszenia-odporności> [dostęp: 03.01.2025].

³² exposé – przemówienie programowe przedstawiane przez przewodniczącego rządu na forum parlamentu, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/expose.html> [dostęp: 03.01.2025].

³³ Tamże.

Na dzień 3 stycznia 2025 roku, według strony <https://100konkretow.pl/wszystkie-konkrety/>, udało się w pełni zrealizować 31 obietnic, podczas gdy reszta znajduje się w różnym stopniu realizacji lub nie została spełniona. Widać tu próbę manipulacji faktami, która minimalizuje rzeczywistą skalę postulatów.

Wicepremier Krzysztof Gawkowski wyjaśnił opóźnienia we wprowadzaniu obietnic wyborczych, wskazując na różnice w ramach koalicji rządzącej: „Czasami mamy różnicę w koalicji, jesteśmy różni też, DNA koalicji jest różne”³⁵. Jednakże sędziowie ze Stowarzyszenia Iustitia, w tym Igor Tuleya, Monika Frąckowiak oraz Piotr Gąciorek, krytykują ministra za zbyt wolne i mało skuteczne reformy w systemie sprawiedliwości po roku jego urzędowania. Minister Sprawiedliwości, Adam Bodnar, odpowiedział na te zarzuty, mówiąc: „Nie straciliśmy ani jednego dnia, by Polska była lepszym państwem, bardziej przyjaznym dla obywateli, państwem praworządnym, państwem, w którym także politycy są rozliczani”³⁶.

Napięcia w rządzie nasiliły się w trakcie kampanii wyborczych: samorządowej i europejskiej, gdyż każda z partii, dążąc do jak najlepszego wyniku, podkreślała własne obietnice, często kosztem koalicjanta. Wicepremier i Minister Obrony Narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz oraz Marszałek Sejmu Szymon Hołownia zaznaczają, że minął dopiero rok rządów i mają jeszcze trzy lata na realizację złożonych obietnic, mimo różnic w koalicji. Kosiniak-Kamysz zapewnia, że będą dążyć do budowy koalicji w sposób umożliwiający znalezienie wspólnej płaszczyzny porozumienia.

Na zakończenie poinformowano, że jutro, 14 grudnia 2024 roku, PSL poprze kandydaturę Szymona Hołowni w wyborach prezydenckich, a w niedzielę, 15 grudnia 2024 roku, Lewica ogłosi nazwisko swojego kandydata.

Taka analiza pokazuje zarówno sukcesy, jak i niedociągnięcia obecnego rządu, ale sposób ich przedstawienia w programie „Fakty” może być interpretowany jako tendencja do promowania pozytywnego wizerunku władzy. Nie uwzględniono głosów opozycji ani innych środowisk politycznych, co może sugerować brak równowagi w przedstawianiu informacji. Jednocześnie temat niezrealizowanych obietnic był omawiany pobieżnie, a krytyka została ograniczona do kwestii tempa reform, bez głębszej analizy ich potencjalnych skutków czy przyczyn opóźnień. W rezultacie widzowie, zamiast otrzymywać pełen obraz sytuacji politycznej, są narażeni na przekaz ukształtowany w sposób zgodny z interesami konkretnego środowiska politycznego.

Drugi temat – przestępstwo Niedzielskiego

Kolejnym tematem podjętym w „Faktach” TVN jest przestępstwo popełnione przez byłego Ministra Zdrowia w rządzie PiS-u, Adama Niedzielskiego. Sprawa została przedstawiona w ciągu trzech minut. Zestawienie tego tematu tuż po analizie działań rządu Donalda Tu-

³⁴ Przemówienie Donalda Tuska, w którym przedstawia 100 konkretów, <https://www.youtube.com/watch?v=8jjY7NaOr3Y> [dostęp: 03.01.2025].

³⁵ Tamże.

³⁶ Tamże.

ska wzmacnia wrażenie, że stacja faworyzuje obecną koalicję rządzącą i jednocześnie podkreśla negatywne aspekty działań opozycji.

Materiał, przygotowany przez reporterkę Katarzynę Górniak, rozpoczął od mocnego cytatu sędziego Michała Wnuka: „Przestępstwo zostało popełnione w sposób przemyślany i zaplanowany”³⁷. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy 13 grudnia 2024 roku uznał Adama Niedzielskiego za winnego przekroczenia uprawnień w związku z wykorzystaniem swojej pozycji do ataku na lekarza Piotra Pisulę. Wyrok, choć skazujący (trzy miesiące pozbawienia wolności w zawieszeniu), nie jest prawomocny. Zwrócono uwagę na sposób prezentacji tematu, gdzie reporterka określiła działania Niedzielskiego mianem „ataku” na obywatela, co nadało sprawie wyraźny wydźwięk krytyczny wobec byłego ministra. Jednocześnie przedstawiono opinie osób popierających wyrok, takich jak dr Grzegorz Wrona oraz prokurator Beata Koszewska, ale zabrakło wypowiedzi ekspertów broniących Niedzielskiego, co może świadczyć o jednostronności relacji.

Następnie została przedstawiona cała sytuacja, wyjaśniająca dlaczego Adam Niedzielski został oskarżony. Półtora roku temu Ministerstwo Zdrowia zmieniło sposób wystawiania recept na leki przeciwbólowe i psychotropowe. W rezultacie lekarze mieli problem z ich wypisywaniem, na co w „Faktach” TVN w kilkusekundowej wypowiedzi poskarżył się lekarz Piotr Pisula: „Żadnemu pacjentowi nie udało się wystawić takiej recepty”³⁸. Po tej wypowiedzi Niedzielski nakazał go sprawdzić i ujawnić dane o jego zdrowiu, mówiąc o tym, jaki lek Pisula wystawił samemu sobie. Były Minister Zdrowia opublikował wpis na platformie X, w którym pisze: „Sprawdziliśmy. Lekarz wystawił wczoraj na siebie receptę”³⁹. Reporterka zauważa, że przekaz był jasny. Krzysztof Jakubowski oświadcza, iż zbierają różne dane i jeśli ktokolwiek ośmieli się krytykować władzę, opublikują je w sposób, który zaszkodzi krytykującemu. Telewizja TVN stara się podkreślić szkodliwość działań polityków opozycji, przedstawiając te fakty. Niedzielski ma wypłacić Pisuli 5 tysięcy złotych zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, hejt, nieprzyjemności w pracy oraz nadszarpnięte zaufanie.

W obronie Adama Niedzielskiego wystąpił były premier Mateusz Morawiecki, który uznał wyrok za niesprawiedliwy i podkreślił, że Niedzielski działał w interesie pacjentów. Jednak sąd stanowczo odrzucił takie tłumaczenie, wskazując, że polskie prawo nie akceptuje przekraczania uprawnień, które prowadzą do naruszenia interesu prywatnego, choćby pojedynczego obywatela, nawet w przypadku działań podejmowanych w dobrej wierze. Z kolei przedstawiciele Koalicji Obywatelskiej, w tym Cezary Tomczyk, wykorzystali wyrok do podkreślenia działań rozliczeniowych nowego rządu: „Rozliczenia idą krok po kroku, sprawa Niedzielskiego to pokazuje. To jeden z pierwszych wyroków”⁴⁰.

³⁷ Drugi temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024, https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/adam-niedzielski-skazany-za-ujawnienie-w-interecie-wrazliwych-danych-pacjenta-st8221670?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2UYQ06j1grajkUzspeRI_FjnPkLOsSjHa6Is7dp4XtQ48FfwOkwq59hXk_aem_DaOUVCwJpEZcDWYnXWId8A [dostęp: 04.01.2025].

³⁸ Tamże.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Tamże.

W materiale znalazła się także wypowiedź Krzysztofa Izdebskiego z Fundacji im. Stefana Batorego, który zwrócił uwagę na wymiar symboliczny wyroku i jego znaczenie dla odbudowy zaufania publicznego. Reporterka podkreśliła, że kara dotknęła jednego z kluczowych urzędników w państwie, co ma dodatkowo wzmocnić sygnał, że obecny rząd konsekwentnie realizuje swoje obietnice dotyczące rozliczeń poprzedników.

Materiał w „Faktach” TVN skupił się na potępieniu działań Adama Niedzielskiego, co wzmacnia przekaz krytyczny wobec opozycji i podkreśla zalety obecnej koalicji rządzącej. Użycie emocjonalnych określeń, takich jak „atak na obywatela” oraz przedstawienie tylko jednej opinii broniącej Niedzielskiego może sugerować brak neutralności w przekazie. Cytaty polityków obecnego rządu, np. słowa Cezarego Tomczyka o rozliczeniach, promują narrację sukcesu obecnej władzy i jej konsekwentnych działań, co wzmacnia zarzuty o upolitycznienie programu. Takie podejście rodzi pytania o obiektywność „Faktów” TVN, które zamiast prezentować pełną analizę, budują jednostronny obraz rzeczywistości. Przykład ten wskazuje, jak media mogą wpływać na opinię publiczną, koncentrując się na promocji jednej narracji kosztem drugiej, co podważa ich rolę jako neutralnego źródła informacji.

Trzeci temat – walka ojca o dziecko⁴¹

W pierwszych sekundach materiału jedynie zarysowano dramatyczną historię ojca z Gdańska, który walczy o odzyskanie swojej rocznej córki. Matka dziecka, bez jego wiedzy i zgody, oddała dziewczynkę do okna życia, co zapoczątkowało wielowątkowy konflikt – zarówno między byłymi partnerami, jak i z urzędowymi procedurami. Szczegóły tej poruszającej sprawy zostały przedstawione dopiero później, po upływie pierwszych 10 minut materiału.

Czwarty temat – Śmierć w płomieniach w Idalinie

Kolejny 3-minutowy temat programu dotyczył tragicznego pożaru w Idalinie, w którym zginęła czteroosobowa rodzina. Był to materiał przygotowany przez Marzannę Zielińską i zajął niespełna trzy minuty. W przeciwieństwie do pozostałych reportaży poruszających kwestie polityczne, w tym przypadku stacja wykazała neutralność i skupiła się na rzetelnym przedstawieniu wydarzeń.

W pożarze zginęli ojciec oraz troje dzieci: dwuletni syn, czteroletnia córka i jedenaastoletnia niepełnosprawna córka Ania. Matce oraz czternastoletniemu synowi, Patrykowi, udało się przeżyć. Jak pisał st. kpt. Rafał Dobraczyński z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu Lubelskim, pożar wybuchł w środku nocy, około godziny 00:30, co znacznie utrudniło akcję ratunkową. Matka rodziny zdołała wezwać służby ratunkowe, podczas gdy ojciec próbował wynieść dzieci z płonącego budynku. Niestety, działania te zakończyły się tragicznie.

⁴¹ W sieci nie da się znaleźć pełnego wydania wiadomości z dnia 13 grudnia 2024, „Fakty” TVN nie umieściły tego fragmentu (trwa niecałe 30 sekund). Jest tylko cały opis sytuacji, który miał miejsce po pierwszych dziesięciu minutach wydania.

Według st. bryg. Marka Chwalczuka z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie, prawdopodobną przyczyną pożaru było ogrzewanie budynku piecem na paliwo stałe. Rodzina mieszkała w starym, drewnianym domu, ale wkrótce miała przeprowadzić się do murowanej dobudówki. Zgromadzili materiały budowlane i starali się o dofinansowanie do instalacji ciepła. Sąsiadka rodziny, Janina, wskazała na brak odpowiedniej reakcji ze strony urzędników, mówiąc: „Tyle urzędników na miejscu, a nikt się nie zainteresował, że idzie zima, a rodzina nie ma ogrzewania”⁴².

Mieszkańcy gminy zapewniają, że pomoc społeczna wspierała rodzinę w miarę możliwości i będzie robiła to nadal. Rodzina cieszyła się dobrą opinią wśród sąsiadów, którzy podkreślali, że mimo biedy i problemów zdrowotnych ojca, który zmagał się z padaczką, była wzorem dla innych. Najstarszy syn, Patryk, musiał często przejmować obowiązki ojca, szczególnie w trudniejszych momentach, pomagając w opiece nad rodzeństwem i pracach domowych. Szkoła, do której uczęszczali dzieci, chciała zorganizować niespodziankę, zgłaszając rodzinę do popularnego programu telewizyjnego, który zajmuje się remontami domów dla osób w trudnej sytuacji. Dyrektorka Zespołu Placówek Oświatowych im. Batalionów Chłopskich w Terpentynie, Anna Kazanowska, wskazała na trudne warunki, w jakich żyła rodzina, podkreślając konieczność pomocy.

Na 16 grudnia 2024 roku zaplanowano sekcję zwłok ofiar. Matka i ocalały syn, Patryk, przebywają obecnie u rodziny i znajdują się pod opieką psychologa.

Reportaż „Śmierć w płomieniach w Idalinie” stanowi przykład rzetelnego dziennikarstwa, które unika politycznych konotacji i koncentruje się na ludzkiej tragedii. Neutralność i skupienie na faktach pozwalają widzom w pełni zrozumieć skalę tragedii oraz trudności, z jakimi mierzyła się rodzina. Materiał ukazał również systemowe niedociągnięcia w zakresie wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji. Wypowiedzi sąsiadów oraz przedstawicieli gminy i szkoły uwypukliły potrzebę większej koordynacji pomocy społecznej, szczególnie w kontekście zbliżającej się zimy. Tego typu reportaże są istotne, ponieważ przypominają o roli mediów w nagłaśnianiu ludzkich dramatów i mobilizowaniu społeczeństwa do działania na rzecz potrzebujących.

Piąty temat – „Ścigany” – ścigany listem gończym Marcin Romanowski

W końcowych sekundach pierwszych dziesięciu minut „Faktów” TVN przedstawiono sprawę Marcina Romanowskiego, byłego wiceministra sprawiedliwości i posła PiS, który ukrywa się przed organami ścigania. Temat ten, przygotowany przez reportera Macieja Knapika, zarysowuje konflikt pomiędzy obecnym rządem a politykami opozycji, poruszając kwestie odpowiedzialności prawnej i solidarności politycznej. Diana Rudnik otworzyła segment słowami: „Ścigany listem gończym ukrywa się przed Policją, co jego partyjni koledzy i usprawiedliwiają i pochwalają. Były wiceminister sprawiedliwości, który przed

⁴² Czwarty temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024, https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/rodzinna-tragedia-w-idalinie-w-pozarze-zgineli-ojciec-i-trojka-dzieci-st8221688?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR361MVUvigBqfHLWA8_NZzTAPHVUScK08co7ZRxdmONlkT8rcDXvawI_aem_u5pK4kLPNqKjmYlsCGDDMw [dostęp: 04.01.2025].

wymiarem sprawiedliwości ucieka. Poseł PiS Marcin Romanowski wciąż nie wiadomo gdzie jest, choć dobrze wiadomo, po decyzji sądu, gdzie powinien być”⁴³.

Maciej Knapik w materiale przedstawił reakcje polityków PiS, którzy nie tylko usprawiedliwiają zachowanie Romanowskiego, ale także jawnie krytykują działania obecnych władz. Premier Mateusz Morawiecki w swojej wypowiedzi oskarżył rząd o wykorzystanie wymiaru sprawiedliwości do celów politycznych: „Ściganie swoich politycznych przeciwników. Niszczenie możliwości realizowania swoich programów, uderzenie w demokrację”⁴⁴. W materiale zaprezentowano także wpis Marii Kurowskiej, opublikowany na platformie X⁴⁵, w którym nawołuje do solidarności z Romanowskim. W tle widoczne były banery z jego twarzą i hasłem „Solidarność”, a sam wpis zawierał zdanie: „Polska potrzebuje twojego głosu!” Dodatkowo Michał Wójcik z Klubu Parlamentarnego PiS wprost poparł decyzję Romanowskiego o ukrywaniu się: „Ja całkowicie rozumiem jego obywatelski sprzeciw. Niech Policja go szuka”⁴⁶.

Materiał o Marcinie Romanowskim został przedstawiony w sposób jednoznacznie krytyczny wobec PiS, co wpisuje się w charakterystykę programów informacyjnych TVN. Jednak analizowany segment programu nie przedstawia pełnego obrazu sprawy. Wynika to z faktu, że pierwsze dziesięć minut wydania „Faktów” z 13 grudnia 2024 roku kończy się właśnie na tym momencie. Dlatego dalsze szczegóły, które mogłyby rozwinąć lub uzupełnić analizę, nie zostały uwzględnione.

Podsumowanie „Faktów”

Analiza pierwszych dziesięciu minut wydania programu „Fakty” TVN z 13 grudnia 2024 roku pokazuje, że stacja często stosuje selektywne podejście do doboru tematów, co może wzmacniać zarzuty o upolitycznienie przekazu. Znacząca część materiału została poświęcona krytyce działań opozycji oraz promowaniu pozytywnego wizerunku obecnego rządu. Tematy polityczne, takie jak roczne podsumowanie rządów Donalda Tuska czy wyrok w sprawie Adama Niedzielskiego, były przedstawiane w sposób jednoznacznie korzystny dla aktualnej koalicji rządzącej, przy jednoczesnym eksponowaniu negatywnych działań opozycji.

Jednakże w analizowanym materiale pojawiły się tematy neutralne, takie jak informacje o pożarze w Idalinie oraz krótka wzmianka o dziewczynce oddanej do okna życia. W tych przypadkach przekaz był pozbawiony wyraźnych elementów politycznych i skoncentrowany na relacjonowaniu faktów. Tutaj widać rzetelność w przedstawianiu informacji oraz konsekwentność w podkreśleniu tragicznych wydarzeń (śmierć rodziny w Idalinie).

⁴³ Piąty temat poruszany w wydaniu wiadomości z dnia 13 grudnia 2024, <https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/politycy-pis-bronia-marcina-romanowskiego-jego-ukrywanie-sie-nazywaja-obywatelskim-nieposluszenstwem-st8221705> [dostęp: 04.01.2025].

⁴⁴ Tamże.

⁴⁵ Wpis z platformy X zamieszczony przez Marię Kurowską, <https://x.com/mariakurowskapl/status/1867473593401323776?s=46&t=3nek1oqYhQaJW-mlc43YIA> [dostęp: 04.01.2025].

⁴⁶ Tamże.

Mimo tego analiza całości programu ujawnia brak równowagi w relacjonowaniu wydarzeń politycznych. Kluczowe historyczne wydarzenia, takie jak rocznica wprowadzenia stanu wojennego, zostały całkowicie pominięte, co wskazuje na priorytetyzację współczesnych sporów politycznych nad tematami historycznymi o istotnym znaczeniu dla kraju. Przykład materiału o wyroku Adama Niedzielskiego pokazuje, jak emocjonalny język i brak wypowiedzi ekspertów przeciwnych stanowisku stacji mogą wzmacniać przekaz zgodny z linią polityczną. Podobnie pozytywne podsumowanie rządów koalicji rządzącej ograniczyło krytykę do kwestii tempa realizacji obietnic, co w odbiorze widzów może stworzyć jednostronny obraz rzeczywistości. O ile neutralność programów informacyjnych powinna opierać się na prezentowaniu różnych punktów widzenia, analiza wydań „Faktów” z 13 grudnia 2024 roku pokazuje, że stacja konsekwentnie buduje przekaz wspierający jedno środowisko polityczne. Takie podejście rodzi pytania o rzetelność i obiektywizm „Faktów” jako medium informacyjnego, wpływając jednocześnie na postrzeganie TVN jako stacji bardziej zaangażowanej politycznie niż neutralnej.

Dzisiaj TV Republika – 19:00

Telewizja Republika (na antenie również jako **TV Republika** lub **Republika**) – polska stacja telewizyjna o charakterze informacyjno-publicystycznym, utworzona w 2013 roku. Redaktorem naczelnym stacji jest Tomasz Sakiewicz. Od początku swojego istnienia stacja jest adresowana głównie do widzów o poglądach konserwatywnych. Założyciele stacji inspirowali się amerykańską stacją „Fox News”.

Program „Dzisiaj” z 13 grudnia 2024 roku w TV Republika w szczególności skupiał się na krytycznym ocenianiu roku rządów Donalda Tuska, określając go jako czas „walki z demokracją” i „politycznej zemsty”, co wskazuje na zdecydowaną tendencję do wspierania opozycji oraz ukazania aktualnych rządów w jak najgorszym świetle. Wspomniano o przypadkach aresztowań politycznych takich polityków jak Zbigniew Ziobro czy posłowie Mariusz Kamiński i Maciej Wąsik oraz działania przeciwko opozycji, w tym odebranie subwencji PiS. Porównano obecne wydarzenia do stanu wojennego, sugerując podobieństwa w retoryce i potencjalnej prośbie o interwencję zagraniczną. Omówiono także decyzję Sejmu o ponownym wyborze członków Komisji ds. wpływów rosyjskich, mimo kontrowersji. Program podkreślał łamanie prawa, ignorowanie decyzji sądów i działania rządu jako zagrożenie dla demokracji. Program „Dzisiaj” jako jedyny wspominał o rocznicy stanu wojennego, jednak zostało to wykorzystane w ramach podstaw do dalszej krytyki aktualnego rządu.

Pierwszy temat – rządy Tuska pod znakiem politycznej zemsty

Program otwiera prezenterka Danuta Holecka słowami: „Zapraszam na prawdziwe polskie wiadomości”. Minął pierwszy rok od zmiany rządów, prezenterka podsumuje go jako czas politycznej zemsty Donalda Tuska, w której w Polsce zauważono obecność więźniów politycznych oraz bezprawne działania wobec największej partii opozycyjnej – Prawo i Sprawiedliwość. Holecka podkreśla, że te działania były realizowane pod hasłami obrony demokracji. Materiał stworzony przez Pawła Błocha rozpoczyna się przypomnie-

niem przysięgi złożonej przez premiera Donalda Tuska, który zobowiązał się do przestrzegania Konstytucji, autor zauważa, że działania premiera zaprzeczają temu ślubowaniu. Podnosi temat konstytucyjnego prawa łaski, które zostało naruszone w przypadku posłów Mariusza Kamińskiego i Macieja Wąsika⁴⁷, aresztowanych w trakcie wizyty w Pałacu Prezydenckim, pod nieobecność prezydenta Andrzeja Dudy.

W proteście przeciwko tym działaniom osadzeni w areszcie śledczym politycy podjęli strajk głodowy. Prezydent Rzeczypospolitej, chcąc zakończyć tę sytuację, ponownie zastosował wobec nich prawo łaski⁴⁸. Andrzej Duda w swojej wypowiedzi podkreślił, że działania wymierzone w Kamińskiego i Wąsika są dowodem na to, że walka z korupcją, nawet na najwyższych szczeblach władzy, nie podoba się wielu wpływowym osobom.

Mariusz Kamiński opowiada o przymusowym dokarmianiu, które było wymuszone przez decyzję sądu⁴⁹. Opisuje bolesne procedury, takie jak próby wprowadzenia sondy do nosa, które zakończyły się niepowodzeniem przez problemy z niewłaściwą budową przegrody nosowej, co doprowadziło do wprowadzenia plastikowej rury do przełyku. Kamiński nazywa te działaniami bolesnymi torturami.

Paweł Błoch kontynuuje, relacjonując wydarzenia związane z przeszukaniem domu Zbigniewa Ziobry⁵⁰ na kilka dni przed Wielkanocą. Ziobro, który zmagał się z ciężką chorobą nowotworową, musiał przerwać leczenie i stawić się na miejscu. Ziobro określił te wydarzenia jako „spektakl bandytyzmu i bezprawia”⁵¹ i zapowiedział, że osoby odpowiedzialne za te działania poniosą konsekwencje.

W materiale pojawia się również wątek księdza Michała Olszewskiego⁵², którego stowarzyszenie Profeto otrzymało środki z Funduszu Sprawiedliwości na budowę ośrodka dla ofiar przemocy. Olszewski został zatrzymany w związku z tą sprawą, a w relacji opowiada o upokorzeniach i trudnych warunkach, jakich doświadczył. Podobne doświadczenia opisały inne zatrzymane osoby, w tym Karolina Dubejko, która wspomina, że musiała przejść skuta kajdankami przez ulicę, co było dla niej upokarzające⁵³.

Marcin Romanowski, polityk odpowiedzialny za Fundusz Sprawiedliwości, został aresztowany w lipcu, co według materiału zostało uznane za bezprawne przez trzy niezależne sądy. Kilka dni przed emisją programu sąd wydał decyzje o jego tymczasowym aresztowaniu na trzy miesiące, mimo że Romanowski przeszedł poważną operację. Jego

⁴⁷ K. Wernicki, *Wieżniowie polityczni Tuska*, <https://www.tysol.pl/a/116150-wiezniowie-polityczni-tuska-nowy-numer-tygodnika-solidarnosc> [dostęp: 05.01.2025].

⁴⁸ Oświadczenie prezydenta Andrzeja Dudy, <https://www.money.pl/gospodarka/oswiadczenie-andrzeja-dudy-prezydent-o-przyszlosci-kaminskiego-i-wasika-6987870409448256a.html> [dostęp: 05.01.2025].

⁴⁹ Wypowiedź posła Mariusza Kamińskiego „Gość Dzisiaj” TV Republika 24.01.2024.

⁵⁰ J. Krzywiecki, *Śłużby u Zbigniewa Ziobry*, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-03-26/patryk-jaki-sluzby-wlamaly-sie-do-domu-zbigniewa-ziobro/>, [dostęp: 05.01.2025].

⁵¹ Wypowiedź byłego ministra sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry z 26.05.2024.

⁵² K. Baranowska, A. Rymaszewska, *Ks. Michał Olszewski wyszedł z aresztu*, <https://wydarzenia.interia.pl/kraj/news-ks-michal-olszewski-wyszedl-z-aresztu-duchowny-zabral-glos,nId,7843267> [dostęp: 05.01.2025].

⁵³ Wypowiedź Karoliny Dubejko „Gość Dzisiaj” TV Republika 25.10.2024.

adwokat, dr Bartosz Lewandowski, określił tę decyzję jako niesprawiedliwą i niehumanitarną, zapowiadając złożenie zażalenia. Paweł Błoch wskazuje, że decyzje dotyczące Romanowskiego są elementem szerszej politycznej zemsty, której celem jest likwidacja demokratycznych standardów. Wskazuje również na decyzję Państwowej Komisji Wyborczej o odebraniu subwencji Prawu i Sprawiedliwości, co będzie miało znaczący wpływ na kampanie prezydencką. Choć Sąd Najwyższy uznał tę decyzję za bezprawną, rząd Donalda Tuska miał ignorować to orzeczenie, argumentując to koniecznością przywracania praworządności.

Donald Tusk, podczas konferencji, porównał Polskę rządzoną przez PiS do Niemiec za czasów Hitlera i ostrzegł, że siły zewnętrzne mogą być niezbędne do przywrócenia demokracji. Paweł Błoch kończy materiał, zauważając, że retoryka Tuska przypomina wypowiedzi Wojciecha Jaruzelskiego z czasów wprowadzania stanu wojennego, który również ostrzegał przed interwencją zewnętrzną w przypadku braku działań wewnętrznych.

Analiza pierwszego tematu ukazuje silnie upolitycznioną narrację medialną, stronniczy język nacechowany emocjonalnie, dramatyzacja wydarzeń oraz manipulację faktami. Materiał demonizuje Donalda Tuska i jego rząd, przedstawiając ich działania jako antydemokratyczne i bezwzględne, podczas gdy opozycja jest przedstawiana jako obrońcy demokracji i narodowych wartości. Poruszające opisy cierpienia i nawiązania do trudnych wydarzeń mają wzbudzić silne emocje. Przy tym wybiórczo dobrane fakty i brak kontekstu służą temu, by wpłynąć na widzów i skłonić ich do sprzeciwu wobec Tuska oraz poparcia dla opozycji. Całość wydaje się nastawiona na wzmacnianie podziałów i budowanie wyrazistego obrazu wroga politycznego.

Drugi temat – zamach na państwo prawa

Drugi temat programu koncentruje się na rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce 13 grudnia oraz na pierwszej rocznicy utworzenia rządu Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Lewicy, na czele z Donaldem Tuskiem. Danuta Holecka podkreśla, że rządy Tuska miały rozpocząć się od łamania konstytucji, którą wcześniej miał bronić w kampanii wyborczej oraz od „nielegalnych przejęć” kluczowych instytucji.

Segment Marcina Bakalarskiego ukazuje się w końcowych sekundach pierwszych dziesięciu minut „Dzisiaj” TV Republiki. Bakalarski wspomina, że jeszcze przed powołaniem obecnego rządu większość sejmowa pod przewodnictwem Tuska przegłosowała odwołanie członków komisji ds. badania wpływów rosyjskich. Dziennikarz odnosi się również do słów Marszałka Sejmu Szymona Hołowni, który krytycznie ocenił sens istnienia komisji, uznając, że dubluje ona zadania i kompetencje służb specjalnych. Hołownia stwierdza, że to właśnie służby powinny badać ewentualne rosyjskie wpływy w Polsce, a nie powoływana w tym celu komisja parlamentarna.

Materiał o rocznicy rządów premiera Donalda Tuska przedstawia narrację, która łączy historyczne odniesienia do stanu wojennego z krytyką obecnego rządu, podkreślając rzekome łamanie Konstytucji i „nielegalne przejęcie instytucji”. Wypowiedzi Szymona Hołowni, choć przywołane w celu krytyki komisji ds. wpływów rosyjskich, podkreślają też napięcia w koalicji rządzącej, sugerując widzom, że jej działania nie są jednomyślne. Jed-

nak analizowany krótki segment programu nie przedstawia pełnego obrazu sprawy. Pierwsze dziesięć minut wydania „Dzisiaj” z 13 grudnia 2024 roku kończy się na tym momencie. Dalsze informacje, które mogłyby pomóc w rozwinięciu analizy, nie zostały uwzględnione.

Podsumowanie 10 minut programu „Dzisiaj”

Analiza pierwszych dziesięciu minut wydania programu „Dzisiaj” TV Republika z 13 grudnia 2024 roku ukazuje silnie upolityczniony i emocjonalny charakter przekazu stacji. Znacząca część materiału była poświęcona krytyce rządów Donalda Tuska, przedstawiając jego działania jako łamanie demokracji i bezwzględną polityczną zemstę wobec opozycji. Opozycja, w tym politycy Prawa i Sprawiedliwości, została ukazana jako ofiary prześladowań i obrońcy narodowych wartości.

Program w sposób wybiórczy dobierał fakty, stosując dramatyzację oraz odniesienia historyczne, takie jak porównania do stanu wojennego, co miało wzmocnić emocjonalny odbiór widzów. W relacjach zabrakło neutralności i pełnego kontekstu wydarzeń, co podkreśla priorytet ideologicznego przekazu nad obiektywnym informowaniem. Jednocześnie program skutecznie mobilizuje widzów konserwatywnych, odwołując się do ich wartości i wzmacniając ich poczucie wspólnoty wobec rzekomego zagrożenia ze strony obecnego rządu. Analiza pokazuje wyraźną stronniczość oraz tendencję do budowania ostrych podziałów politycznych, co wpisuje się w linię ideologiczną stacji.

TVP – 19:30

Telewizja Polska to publiczny nadawca, którego korzenie sięgają 1952 roku, gdy w ramach państwowego projektu uruchomiono pierwsze programy telewizyjne w Polsce. Przez dziesięciolecia funkcjonowała jako monopolista na rynku telewizyjnym, będąc de facto częścią aparatu państwowego. Po 1989 roku, w wyniku przemian ustrojowych i wolnorynkowych, TVP przeszła serię zmian strukturalnych i organizacyjnych – z instytucji państwowej przekształciła się w formalnie niezależne medium publiczne, finansowane częściowo z abonamentu radiowo-telewizyjnego oraz reklam. Mimo oficjalnego statusu nadawcy publicznego, Telewizja Polska wielokrotnie stawała się przedmiotem krytyki ze strony opozycji, organizacji dziennikarskich i środowisk eksperckich, które zarzucały jej brak pluralizmu i sprzyjanie aktualnie rządzącemu obozowi politycznemu. Zarówno w okresie rządów koalicji Platformy Obywatelskiej-PSL (2007-2015), jak i w czasie kolejnych kadencji Prawa i Sprawiedliwości (od 2015 r.), TVP była postrzegana jako narzędzie realizacji doraźnych celów propagandowych.

Analiza programu informacyjnego „Wiadomości” z 13 grudnia 2024 roku pozwala uchwycić, jak TVP kształtuje przekaz dotyczący bieżących wydarzeń politycznych i społecznych. W tym dniu głównym tematem było obszerne podsumowanie roku rządów Donalda Tuska, a także kwestie związane z bezpieczeństwem Polski i poszukiwaniem listem gończym byłego wiceministra sprawiedliwości. Wyraźny akcent położono na sukcesy obecnego rządu oraz krytykę poprzedników. Co ciekawe, podobnie jak w przypadku in-

nych stacji, nie wspomniano szerzej o rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (13 grudnia 1981 roku) w pierwszej części wydania.

Pierwszy temat – Rok rządów Donalda Tuska

W pierwszych minutach programu skupiono się na szczegółowym omówieniu sukcesów ekipy rządzącej i przypomnieniu krytyki wobec poprzedniego obozu politycznego. Materiał reporterski przygotowała Anna Hałas, która pyta członków Rady Ministrów o ich największe osiągnięcia w ciągu minionego roku. W materiale pojawiają się wypowiedzi Moniki Wielichowskiej, wicemarszałek Sejmu, Barbary Nowackiej, minister edukacji narodowej, Agnieszki Dziemianowicz-Bąk, minister rodziny, pracy i polityki społecznej oraz Radosława Sikorskiego, ministra spraw zagranicznych.

Wyeksponowano dokonania rządu Donalda Tuska, takie jak podwyżki dla budżetówki i nauczycieli, co Barbara Nowacka komentuje słowami: „Te pieniądze Wam się po prostu należały”⁵⁴, reformę edukacji, obejmującą likwidację przedmiotu Historia i Teraźniejszość, religię na pierwszej lub ostatniej lekcji bez oceny na świadectwie i koniec prac domowych, a także działania w polityce społecznej, czyli rozszerzenie 500+ do 800+⁵⁵, program „Aktywny Rodzic”⁵⁶ czy wprowadzenie renty wdowiej⁵⁷. W obszarze zdrowia i obyczajowości przywrócono i finansuje się in vitro, zapewniono darmowe badania prenatalne oraz umożliwiono dostęp do pigułki „dzień po” bez recepty. W kwestiach energetyki zamrożono ceny energii i wprowadzono bon energetyczny, co wiceminister klimatu i środowiska Miłosz Motyka uznaje za konieczne wsparcie dla rodzin. Jeśli chodzi o sprawy europejskie, rząd odblokował dostęp do 600 miliardów złotych z Funduszy Europejskich, a Radosław Sikorski podkreśla wyjście polskiej polityki zagranicznej z głębokiej defensywy. W sferze obronności przeznaczono 4,7 procent PKB na wojsko, czyli 186,6 miliarda złotych, wzmocniono wschodnią granicę i rozpoczęto budowę nowej zapory, co chwali Marcin Kierwiński, pełnomocnik ds. odbudowy po powodzi.

Jednocześnie w materiale padają zarzuty w stronę poprzednich rządów PiS, na co wskazuje wypowiedź samego Mateusza Morawieckiego (przywołana w formie archiwalnego nagrania), który twierdzi, że: „Nie ma tam spełnionych obietnic, nie ma kwoty wolnej 60 tys. zł, nie ma akademików za złotówkę, nie ma zerowego VAT-u na transport publicz-

⁵⁴ Wypowiedź wicemarszałek Sejmu Barbary Nowackiej, <https://www.instagram.com/reel/DDclCeEI8iQ/?igsh=cWUwaTg0ancyZHY3> [dostęp: 05.01.2025].

⁵⁵ Rozszerzenie programu 500+ do 800+ zostało ogłoszone jako część pakietu socjalnego rządu. Zmiana ta miała na celu wsparcie rodzin z dziećmi w obliczu rosnących kosztów życia i inflacji, <https://www.gov.pl/web/rodzina> [dostęp: 05.01.2025].

⁵⁶ Program „Aktywny Rodzic” to inicjatywa mająca na celu wsparcie rodziców powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dzieci. Program oferuje szkolenia, doradztwo zawodowe oraz wsparcie finansowe, <https://www.gov.pl/web/rodzina> [dostęp: 05.01.2025].

⁵⁷ Wprowadzenie renty wdowiej, która umożliwia współdzielenie części świadczenia zmarłego małżonka, zostało zaprezentowane jako element polityki społecznej mającej na celu poprawę sytuacji materialnej wdów i wdowców, <https://www.gov.pl/web/rodzina> [dostęp: 05.01.2025].

ny”⁵⁸. Wiadomości wyjaśniają jednak, że kwota wolna 60 tys. zł była obietnicą głównie Platformy Obywatelskiej, a nie całej koalicji, co ma usprawiedliwiać brak jej realizacji. Anna Hałas podkreśla również, że choć obietnic było wiele, rząd przekonuje, iż „to dopiero pierwszy rok pełnej kadencji”, a wspólna koalicja ma różne „DNA” i priorytety. Pojawia się komentarz Adama Bodnara (obecnego ministra sprawiedliwości) o potrzebie dalszego przywracania praworządności, choć prezydent Andrzej Duda skierował niektóre ustawy (np. o Trybunale Konstytucyjnym i KRS) do ponownych analiz.

Drugi temat – Inwestycje MON i bezpieczeństwo

Kolejne minuty programu poświęcono tematowi modernizacji Wojska Polskiego, o czym widzowie dowiadują się za sprawą krótkiego felietonu Daniela Chalińskiego. Autor wspomina o modernizacji samolotów CASA, zwanych „latającymi ciężarówkami”, za ponad 100 milionów euro oraz o planach zwiększenia liczebności wojska z 164 tysięcy żołnierzy w 2022 roku do 200 tysięcy w roku 2024.

W dalszej części materiału wymienia kolejne projekty Ministerstwa Obrony Narodowej, między innymi utworzenie tzw. „wojsk drogowych”⁵⁹, zakup dronów MQ-9B Sky Guardian⁶⁰, wprowadzenie programów „Tarcza Wschód”⁶¹ i „Operacja Bezpieczne Podlasie”⁶² oraz uruchomienie bazy antyrakietowej w Redzikowie. Przypomina się również, że Polska przeznaczająca na obronność aż 4,7 procent PKB, co plasuje ją wśród liderów w ramach struktur NATO.

Były minister obrony Mariusz Błaszczak z Prawa i Sprawiedliwości podkreśla, że większość z tych zamierzeń była już wcześniej planowana, ale nie starczyło czasu na ich realizację w poprzedniej kadencji. Z kolei wicepremier i obecny minister obrony, Władysław Kosiniak-Kamysz, deklaruje przygotowanie raportu podsumowującego wszystkie projekty modernizacyjne i zapewnia, że spójna wizja obrony narodowej będzie kontynuowana w kolejnych latach.

⁵⁸ Wypowiedź Mateusza Morawieckiego, <https://www.pap.pl/aktualnosci/morawiecki-o-roku-rzadow-tuskazly-dla-gospodarki-spoleczenstwa-i-inwestycji> [dostęp: 05.01.2025].

⁵⁹ Wojska drogowe to formacje przeznaczone do budowy, odbudowy, remontu oraz eksploatacji dróg, a także do regulacji ruchu na drogach.

⁶⁰ Polska podpisała umowę na zakup trzech bezzałogowych systemów powietrznych MQ-9B SkyGuardian od firmy General Atomics Aeronautical Systems. Drony te mają zaawansowane możliwości, w tym radar Lynx, automatyczny start i lądowanie oraz elektrooptyczny/IR sensor. Dostawy planowane są do pierwszego kwartału 2027 roku.

⁶¹ Narodowy program, w ramach którego na wschodniej granicy Polski powstanie infrastruktura mająca uniemożliwić przeciwnikowi wkroczenie na terytorium kraju, <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/42591?t=Pierwszy-test-Tarczy-Wschod-> [dostęp: 05.01.2025].

⁶² Więcej o operacji „Bezpieczne Podlasie”, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/bezpieczne-podlasie-jest-priorytetem-dla-sil-zbrojnych-rp> [dostęp: 05.01.2025].

Trzeci temat – List gończy za Marcinem Romanowskim

W końcowych minutach pierwszego segmentu „Wiadomości” prowadząca Anna Hałas nawiązuje do sprawy Marcina Romanowskiego, byłego wiceministra sprawiedliwości w rządzie PiS.

Reporterką Anna Łubian-Halicka przedstawia kalendarium:

- 4 grudnia – zabieg w szpitalu,
- 6 grudnia – wypis, wyłączenie telefonów,
- 9 grudnia – rozprawa aresztowa, Romanowski się nie stawia, sąd wydaje list gończy.

W materiale przypomniano archiwalną wypowiedź Romanowskiego, który twierdził, że „*nie mam zamiaru się ukrywać*”, a „*przestępcy mają się bać*”⁶³. Tymczasem obecnie sam uchyla się od odpowiedzialności. Miłosz Motyka z koalicji rządzącej (wiceminister klimatu i środowiska) stwierdza, że „*PiS zmieniło swoją taktykę i to jest jedyny sposób uniknięcia odpowiedzialności za błędy poprzedniej kadencji*”.

Anna Hałas zamyka temat komentarzem, że sprawa jest rozwojowa i zapowiada, że w dalszych wydaniach „Wiadomości” będzie relacjonowane, czy Marcin Romanowski zostanie ujęty przez Policję.

Podsumowanie „Wiadomości” w TVP

Przez około dziesięć minut „Wiadomości” TVP z 13 grudnia 2024 roku koncentrowały się na podsumowaniu działań rządu Donalda Tuska, przy czym przywoływano liczne wypowiedzi przedstawicieli koalicyjnych ugrupowań, aby wyjaśnić kontekst najważniejszych reform i osiągnięć. Stacja nie formułowała przy tym jednoznacznie pochlebnych ocen wobec ekipy rządzącej, lecz raczej oddawała głos samym politykom, którzy w ramach wystąpień i konferencji prasowych tłumaczyli przyjęte rozwiązania. W dalszej części programu zasygnalizowano rządowe plany modernizacji wojska z naciskiem na kwestie bezpieczeństwa, a pod koniec pierwszego bloku wspomniano o liście gończym wystawionym za Marcinem Romanowskim, byłym wiceministrem sprawiedliwości.

Zaskakujący był natomiast brak rozwinięcia w pierwszej części wydania tematu rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (13 grudnia 1981 roku). Dopiero po upływie kilkunastu minut, w dalszej części programu, nadawca odniósł się do tamtych wydarzeń, co – zdaniem niektórych komentatorów – mogło zostać odebrane jako pominięcie ważnego elementu historycznego.

W ten sposób „Wiadomości” TVP przedstawiły szeroki kontekst dotyczący aktualnej koalicji, przy czym nie można mówić o jednoznacznej tendencji wychwalającej obecną władzę, lecz raczej o rozbudowanym przytoczeniu stanowisk poszczególnych polityków i brakach w kontekście innych istotnych wątków, takich jak rocznica stanu wojennego.

⁶³ Spot reklamowy Ministerstwa Sprawiedliwości, <https://www.youtube.com/watch?v=WX4TFIQuARU&t=21s> [dostęp: 05.01.2025].

TV TRWAM – 20:00

Telewizja Trwam to polska stacja telewizyjna o charakterze edukacyjno-poradnikowym, religijnym i katolicko-narodowym, z siedzibą w Toruniu, założona przez Fundację Lux Veritatis zarejestrowaną w Warszawie. Dyrektorem stacji jest o. Tadeusz Rydzyski CSsR, a pełnomocnikiem finansowym o. Jan Król CSsR. Wśród swoich odbiorców TV Trwam skupia głównie osoby wierzące, sympatyzujące z konserwatywnymi i patriotycznymi środowiskami. Największym zarzutem wobec tej stacji jest upolitycznienie i promowanie konserwatywnego światopoglądu.

Program „Informacje dnia” wyemitowany 13 grudnia 2024 roku w głównej mierze skupiał się na ocenie oraz wypunktowaniu decyzji, które podjął premier Donald Tusk podczas pierwszego roku swoich rządów oraz na dokładnym przyjrzeniu się aferze związanej z Muzeum Pamięć i Tożsamość im. św. Jana Pawła II.

Pierwszy temat – rok rządów Donalda Tuska

Justyna Zembruska⁶⁴ rozpoczyna program i podkreśla, że chociaż władze są zadowolone ze swoich rządów, opinia publiczna ma zgoła inne zdanie na ten temat. Prezenterka twierdzi, że ponad połowa Polaków nie jest zadowolona z rządów liberalno-lewicowej koalicji, co więcej pojawia się informacja, że młodszy wyborcy w przedziale wiekowym od 19-29 lat odchodzą od aktualnych władz. Według profesora Mieczysława Ryby spowodowane jest to brakiem wielu udogodnień, które miały pomagać młodym wejść w dorosłe życie, a zostały całkowicie pominięte. Profesor Ryba wymienia między innymi brak obiecanej kredyty 0%, brak 60 000 zł wolnych od podatku czy brak akademików za złotówkę. Dowiadujemy się, że rząd utworzony przez Donalda Tuska jest najliczniejszym oraz najbardziej kosztownym rządem po 1989 roku.

Kolejnym punktem są ceny energii, które są najwyższe w Europie⁶⁵. Poruszone zostają wewnętrzne konflikty w koalicji i potencjalne trudności z przetrwaniem w takiej formie jak dotychczas. Głównymi powodami mają być różnice programowe oraz światopoglądowe między poszczególnymi partiami. Wskazana zostaje sytuacja, kiedy Trzecia Droga miała zablokować ustawy o aborcji, z czym zdecydowanie nie zgadzała się Lewica. Wspomniany zostaje także konflikt wewnątrz samej Trzeciej Drogi, kiedy podczas powodzi minister klimatu Paulina Hennig-Kloska proponowała ludziom, którzy stracili całe majątki, branie kredytów. Piotr Zgorzelski, wicemarszałek Sejmu, nie gryzł się w język, komentując tę propozycję: „Żeby ktokolwiek śmiał zaproponować rodakom, którzy utracili dobytek życia pożyczkę, a ciekawe na ile procent [...] skandal”⁶⁶.

⁶⁴ Justyna Zembruska – polska dziennikarka i prezenterka telewizyjna, w TV TRWAM pracuje od stycznia 2023 roku.

⁶⁵ Polska ma jedno z najwyższych cen energii w Europie, co stanowi poważny problem dla gospodarki i odbiorców indywidualnych. Więcej informacji: <https://www.money.pl/gospodarka/polska-ma-najdrozszy-prad-w-europie-przemysl-podnosi-alarm-to-grozi-katastrofa-7056852056554016a.html> [dostęp: 05.01.2025].

⁶⁶ W czasie powodzi minister klimatu Paulina Hennig-Kloska proponowała pomoc w postaci pożyczek dla poszkodowanych, co spotkało się z krytyką Piotra Zgorzelskiego, który uznał to za niewłaściwe rozwiąza-

Następnie wyemitowano krótki segment o tym, co łączy koalicję. Wynika z niego, że tym, na czym oparte jest zjednoczenie koalicji rządowej, jest nastawienie antypisowskie. Według Mieczysława Ryby wszystko rozstrzygną wybory prezydenckie. W przypadku przegranej jego zdaniem wielce prawdopodobny jest rozpad koalicji.

Warto wspomnieć, że około 5 minuty trwania programu na pasku informacyjnym pojawiła się krótka notka przypominająca rodakom o rocznicy wprowadzenia stanu wojennego.

Drugi temat – Kampania pogardy

Drugi temat programu „Informacje dnia” skupia się na medialnej nagonce na założyciela Radia Maryja – Tadeusza Rydyka. Justyna Zembrzuska sugeruje, że jest to atak na wiernych, którzy swoim oddaniem i wsparciem tworzą wspólnotę i tożsamość narodową. Dwa dni przed 33 rocznicą powstania Radia Maryja agenci CBA weszli do budynku fundacji Lux Veritatis w poszukiwaniu dokumentów o powstaniu Muzeum Pamięć i Tożsamość. Przyczyną takiego najścia miało być podejrzenie, że nie wszystkie pomieszczenia Muzeum Pamięć i Tożsamość im. św. Jana Pawła II są używane na potrzeby placówki. Fundacja przekazała niezbędne dokumenty służbom. Działania służb uznawane są za prowokację między innymi przez słowa premiera Donalda Tuska, który działania te powiązał z konkretną osobą: „gdzie interesy prowadzi Tadeusz Rydyk, tak jak powiedzieliśmy nie może być świętych krów”⁶⁷. Wejście do siedziby fundacji Lux Veritatis jest traktowane jako brutalny atak na Radio Maryja i wszystkich wspierających. Pojawia się informacja, że publiczne media kłamią w sprawie użytkowania pomieszczeń Muzeum, a w tle widzimy obraz TVP. W następnej części tego segmentu zostaje zaprzeczone jakoby w Muzeum znajdowały się pomieszczenia przeznaczone na klasztor dla Ojców Redemptorystów. Następnie zespół segmentu wyjaśnia, że wszystkie pomieszczenia przeznaczone na klasztor dla zakonników są zgodnie z prawem wykorzystywane. Przedstawiciele fundacji Lux Veritatis podkreślili, że żadne z nich nie jest puste ani pozostawione bez użytku.

W ostatniej części bieżącego tematu przedstawione zostały kulisy działania Muzeum, o których opowiada jego wicedyrektor, Julia Pronobis. W Muzeum digitalizowany jest zbiór 1000 obiektów. Każdy z nich musi zostać bardzo dokładnie sfotografowany. Muzeum posiada pięć podwójnych pomieszczeń, do tego sale do digitalizacji oraz pracownię służącą do konserwacji zbiorów. Dzięki opracowaniu zbiorów Muzeum może je potem wykorzystać w różnoraki sposób, np. w materiałach promocyjnych, takich jak katalogi naukowe oraz popularnonaukowe, czy wykorzystując je do tworzenia na przykład kalendarzy. W kalendarzu na rok 2025 znajduje się fotografia denara wydanego przez pierwszego króla Polski Bolesława Chrobrego, związane jest to z obchodami millenium pierwszej ko-

nie, <https://www.wprost.pl/polityka/11812003/hennig-kloska-proponowala-pozyczki-dla-powodzian-zgorzelski-mowi-o-skandalu.html> [dostęp: 05.01.2025].

⁶⁷ CBA przeprowadziło działania w obiektach fundacji Lux Veritatis w Warszawie, Toruniu i Wrocławiu, co wzbudziło kontrowersje i wywołało polityczne komentarze, <https://www.wprost.pl/kraj/11879538/cba-w-obiektach-fundacji-lux-veritatis-w-warszawie-toruniu-i-wroclawiu-donald-tusk-zabral-glos.html> [dostęp: 05.01.2025].

ronacji. Muzeum straciło finansowe wsparcie rządu, ale za wszelką cenę szuka sposobu, żeby prace nad stałą wystawą doprowadzić do końca. Mimo że muzeum na razie nie oferuje stałej wystawy, tętni życiem w inny sposób, odbywają się tam wystawy tymczasowe, koncerty, spektakle teatralne oraz warsztaty dla dzieci.

Podsumowanie „Informacji dnia” w TV Trwam

Przez około dziesięć minut programu „Informacje dnia” TV TRWAM z 13 grudnia 2024 roku w głównej mierze skupiały się na wypunktowaniu obietnic, których nie zdołał spełnić Donald Tusk. Program pokazał widoczną rozbieżność w ocenie premiera po roku pracy. Z perspektywy koalicji rządu Tuska są oceniane jak najbardziej pozytywnie z potencjałem na jeszcze lepsze działanie w przyszłości. Z drugiej strony mamy perspektywę społeczeństwa, które do koalicji podchodzi wręcz negatywnie. Profesor Mieczysław Ryba trafnie wskazał obietnice, z których nie wywiązał się Donald Tusk, są to między innymi tanie akademiki, kredyty 0% czy 60 tys. złotych wolnych od podatku. Rząd nie wywiązał się również z obiecaney poprawy jakości życia Polaków, co potwierdzają koszty energii czy świątecznych zakupów. Ze względu na konflikty wewnątrz koalicji rośnie obawa o jej wytrzymałość. Według profesora Mieczysława Ryby o wszystkim zdecydują wybory prezydenckie.

Co na swój sposób osobliwe, w pierwszych dziesięciu minutach nie wspomniano o rocznicy wprowadzenia stanu wojennego (13 grudnia 1981). Taka informacja pojawiła się około 5 minuty programu i była widoczna przez kilka sekund na pasku informacyjnym. Można zaryzykować stwierdzenie, że nadawca zlekceważył ważny element polskiej historii.

Druga część pierwszych 10 minut koncentrowała się na medialnej nagonce na o. Tadeusza Rydzyskiego i nieścisłościach związanych z fundacją Lux Veritatis oraz Muzeum „Pamięć i Tożsamość”. W Muzeum miały się znajdować pomieszczenia używane przez klasztor Ojców Redemptorystów, wszystkiemu jednak zaprzeczono. Pokazane zostały też kulisy działania Muzeum oraz ujawniono motyw kalendarza z denarem Bolesława Chrobrego.

Zakończenie

Analiza programów informacyjnych pięciu głównych stacji telewizyjnych w Polsce – Polsat, TVN, TV Republika, TVP i Telewizji Trwam – ukazuje różnorodność w podejściu do prezentowania informacji. Pierwsze dziesięć minut programów z 13 grudnia 2024 roku, symbolicznej daty związanej z rocznicą wprowadzenia stanu wojennego, ujawniają wyraźne różnice w narracjach oraz w sposobach relacjonowania wydarzeń teraźniejszych i historycznych.

Polsat w swoim programie „Wydarzenia” skoncentrował się na bieżących tematach, takich jak roczne podsumowanie rządów Donalda Tuska, wyrok dla Adama Niedzielskiego czy działania aktywistów klimatycznych. Stacja wyróżniła się stosunkowo wyważonym tonem, ale w pierwszych dziesięciu minutach programu zabrakło odniesienia do rocznicy stanu wojennego.

„Fakty” TVN również poświęciły znaczną część czasu antenowego na podsumowanie roku obecnego rządu, prezentując zarówno jego osiągnięcia, jak i niespełnione obietnice. Program poruszył również kwestie społeczne, takie jak pożar w Idalinie, jednak rocznica stanu wojennego została całkowicie pominięta w analizowanym fragmencie.

TV Republika przyjęła krytyczne stanowisko wobec obecnego rządu, podkreślając działania, które określiła mianem „politycznej zemsty” i porównując sytuację w kraju do wydarzeń z 1981 roku. Rocznicę stanu wojennego została wspomniana, ale wykorzystano ją głównie do krytyki aktualnej władzy.

TVP w swoim głównym wydaniu skupiła się na pozytywnym podsumowaniu roku rządów Donalda Tuska, omawiając zmiany w edukacji, gospodarce i zdrowiu. Choć program przedstawiał głównie sukcesy obecnej koalicji, również nie wspomniano o historycznej rocznicy.

Telewizja Trwam skupiła się na negatywnych aspektach działań rządu, zwracając uwagę na niespełnione obietnice i kontrole skierowane wobec środowisk konserwatywnych. Podobnie jak inne stacje, nie uwzględniła rocznicy stanu wojennego w pierwszych minutach programu.

Podsumowując, analiza pokazuje, że każda ze stacji przyjęła inne podejście do relacjonowania wydarzeń, co odzwierciedla ich redakcyjne priorytety i polityczne sympatie. Brak szerokiego odniesienia do rocznicy stanu wojennego w większości analizowanych programów wskazuje na przesunięcie uwagi mediów w stronę bieżących sporów politycznych. Różnorodność narracji podkreśla polaryzację mediów w Polsce i ich wpływ na kształtowanie opinii publicznej.

Bibliografia

1. #ToDopieroRok, film zamieszczony przez Małgorzatę Kidawę-Błońską, <https://www.facebook.com/watch/?v=202837883094747,1> [dostęp: 03.01.2025].
2. Adam Niedzielski skazany za ujawnienie w internecie wrażliwych danych pacjenta, https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/adam-niedzielski-skazany-za-ujawnienie-w-internecie-wrażliwych-danych-pacjenta-st8221670?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2UYQ06j1grajkUzspeRI_FjnPkLOsSjHa6Is7dp4XtQ48FfwOkwq59hXk_aem_DaOUVCwJpEZcDWYnXWId8A [dostęp: 03.02.2025].
3. Adam Niedzielski stanął przed sądem. Zapadł wyrok, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-12-13/adam-niedzielski-stanal-przed-sadem-jest-decyzja/> [dostęp: 05.01.2025].
4. Akcja CBA w miejscach, gdzie interesy prowadzi o. Rydzyk, https://www.wprost.pl/kraj/11879538/cba-w-objektach-fundacji-lux-veritatis-w-warszawie-toruniu-i-wroclawiu-donald-tusk-zabral-glos.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR03NBjYXhdybX2ImXMRp_XV6lnRdMDYDUWS6mLnfuUAunMHS1wZXy8Slw_aem_wFPUeqWZet2A3l1rfPb0eQ [dostęp: 05.01.2025].
5. Bezpieczne Podlasie jest priorytetem dla Sił Zbrojnych RP, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/bezpieczne-podlasie-jest-priorytetem-dla-sil-zbrojnych-rp> [dostęp: 03.01.2025].
6. Dariusz Wieczorek, <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/posel.xsp?id=423> [dostęp: 05.01.2025].
7. Diana Rudnik, <https://fakty.tvn24.pl/ludzie-faktow/diana-rudnik-ap6419262> [dostęp: 03.01.2025].

8. Donald Tusk: przemówienie, 100 Konkretów, Kongres Programowy KO, Tarnów, 9 09 2023, <https://www.youtube.com/watch?v=8jjY7NaOr3Y> [dostęp: 03.01.2025].
9. Exposé, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/expose.html> [dostęp: 03.01.2025].
10. Film Ministerstwa Sprawiedliwości pt. *To przestępcy mają się bać, a nie uczciwi obywatele!*, <https://www.youtube.com/watch?v=WX4TFIQuARU&t=21s> [dostęp: 03.01.2025].
11. Igor Sokołowski, <https://plejada.pl/programy/igor-sokolowski-odchodzi-z-tvn24-kim-jest-jak-mieszka-zycie-prywatne/5wt7bef> [dostęp: 05.01.2025].
12. Krajowy Plan Odbudowy, <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-odbudowy-i-zwiekszenia-odpornosci> [dostęp: 03.01.2025].
13. Miłosz Maksymilian Motyka, <https://www.gov.pl/web/klimat/milosz-motyka> [dostęp: 05.01.2025].
14. Minister Wieczorek ujawnił dane sygnalistki, <https://wiadomosci.wp.pl/minister-wieczorek-ujawnil-dane-sygnalistki-zaufalam-teraz-jestem-szykanowana-7101726195264160a> [dostęp: 05.01.2025].
15. Morawiecki o roku rządów Tuska: zły dla gospodarki, społeczeństwa i inwestycji, <https://www.pap.pl/aktualnosci/morawiecki-o-roku-rzadow-tuska-zly-dla-gospodarki-spoleczenstwa-i-inwestycji> [dostęp: 04.01.2025].
16. Opozycja oceniła rok rządów Donalda Tuska, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-12-13/opozycja-ocenila-rok-rzadow-donald-tuska-jedyny-pozytyw/> [dostęp: 05.01.2025].
17. Ostatnie Pokolenie zapowiadało „największą blokadę”. Policja wkroczyła do akcji, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-12-13/ostatnie-pokolenie-znow-na-ulicach-warszawy-na-jwieksza-blokada-w-historii/> [dostęp: 05.01.2025].
18. Pierwszy test „Tarczy Wschód”, <https://www.polska-zbrojna.pl/home/articleshow/42591?t=Pierwszy-test-Tarczy-Wschod-> [dostęp: 05.01.2025].
19. Politycy PiS bronią Marcina Romanowskiego. Jego ukrywanie się nazywają „obywatelskim nieposłuszeństwem”, <https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/politycy-pis-bronia-marcina-romanowskiego-jego-ukrywanie-sie-nazywaja-obywatelskim-nieposluszenstwem-st8221705> [dostęp: 05.01.2025].
20. Polsat, <https://www.polsat.pl/news/2017-11-26/25-lat-polsatu-poznaj-historie-i-przelomowe-momenty/> [dostęp: 05.01.2025].
21. Polska ma najdroższy prąd w Europie, https://www.money.pl/gospodarka/polska-ma-najdrozszy-prad-w-europie-przemysl-podnosi-alarm-to-grozi-katastrofa-7056852056554016a.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR3LNipLzdZvvxe3K4wO4Zls-66OyH6bcmDixSHo_SzGW4SHqyMtHnjL_Dc_aem_iVy7XupEyN62LGTMJx5V2g [dostęp: 05.01.2025].
22. Post Adama Niedzielskiego, <https://new.proto.pl/wp-content/uploads/2024/05/aniedzielski-tweet-1.png> [dostęp: 05.01.2025].
23. Post Kancelarii Premiera, <https://www.instagram.com/reel/DDclCeEI8iQ/?igsh=cWUwaTg0ancyZHY3> [dostęp: 05.01.2025].
24. Post Marianny Schreiber, <https://x.com/MSchreiberM/status/1867218830399033822> [dostęp: 05.01.2025].
25. Post Marii Kurowskiej, <https://x.com/mariakurowskapl/status/1867473593401323776?s=46&t=3nek1oqYhQaJW-mlc43YIA> [dostęp: 03.05.2025].
26. Rodzinna tragedia w Idalinie. W pożarze zginęli ojciec i trójka dzieci, https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/rodzinna-tragedia-w-idalinie-w-pozarze-zgineli-ojciec-i-trojka-dzieci-st8221688?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR361MVUvigBqfHLWAt8_NZzTAPHVUScK08co7ZRxdmONlkcT8rcDXvawI_aem_u5pK4kLPNqKjmYlsCGDDMw [dostęp: 03.05.2025].
27. Rok rozliczeń. Najgłośniejsze śledztwa rok od zaprzysiężenia rządu, <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2024-12-13/rok-rozliczen-najglosniejsze-sledztwa-rok-od-zaprzysiezenia-rzadu/> [dostęp: 05.01.2025].

28. Rozszerzenie programu 500+ do 800+ zostało ogłoszone jako część pakietu socjalnego rządu, <https://www.gov.pl/web/rodzina> [dostęp: 05.01.2025].
29. Równy rok rządu Donalda Tuska. Zapytaliśmy ministrów, jak sami oceniają swoją pracę, <https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/rowny-rok-rzadu-donald-tuska-zapytalismy-ministrow-jak-sami-oceniaja-swoja-prace-st8221664> [dostęp: 05.01.2025].
30. Spięcie w Trzeciej Drodze o pomoc dla powodzian, https://www.wprost.pl/polityka/11812003/hennig-kloska-proponowala-pozyczki-dla-powodzian-zgorzelski-mowi-o-skandalu.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR1_OVbAy-rGhkQ9opHusdLc3xiCmj020-weXikRVysHltJm9TeM2-YWFW_aem_9HSWhhbC_odx3X5_boV3nA [dostęp: 05.01.2025].
31. Stosunek do rządu w listopadzie, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2024/K_124_24.PDF [dostęp: 05.01.2025].
32. TVP1 liderem w 2021 roku w 4+, TVN na czele w 16-49. „Spada średni czas jaki spędzamy przed telewizorami”, https://www.wirtualnemedial.pl/artukul/ogladalnosc-telewizji-2021-tvp1-tvn-liderzy-opinie_1 [dostęp: 05.01.2025].
33. Ustawa o sygnalistach wchodzi w życie 25 września 2024 roku, <https://www.infor.pl/prawo/sygnalisty/6690858,ustawa-o-sygnalistach-wchodzi-w-zycie-25-wrzesnia-2024-roku-od-czego.html> [dostęp: 05.01.2025].
34. Wiarygodność mediów, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_070_19.PDF [dostęp: 05.01.2025].
35. Wybory parlamentarne w Polsce w 2023 roku, <https://www.gov.pl/web/rpa/wybory-parlamentarne-2023> [dostęp: 05.01.2025].
36. Wydanie Wydarzeń z 13.12.24, https://www.polsatnews.pl/wideo-program/wydarzenia-1850-13122024_6843007/ [dostęp: 05.01.2025].
37. Wydarzenia (Polsat), <https://www.polsat.pl/program/wydarzenia/> [dostęp: 05.01.2025].

Dane kontaktowe

Oliwia Glombek, og312011@student.polsl.pl

Maja Mikołajczak, mm312066@student.polsl.pl

Konrad Latkowski, kl312052@student.polsl.pl

Zofia Biegańska, zb312002@student.polsl.pl

Laura Łukaszczyk, ll312058@student.polsl.pl